

Sygn. akt II S 374/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Lisek

Sędziowie: SO Waldemar Żurek (sprawozdawca)

SO Magdalena Meroń-Pomarańska

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2017 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, sygn. akt I C 1355/14/N

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie o sygn. akt I C 1355/14/N nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżącego D. B. kwotę 3.000 (trzy tysiące) złotych;
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżącego kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;
5. nakazać Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie zwrot skarżącemu kwoty 100 (sto) zł wobec uwzględnienia skargi.

SSO Waldemar Żurek	SSO Krzysztof Lisek	SSO Magdalena Meroń-Pomarańska
--------------------	---------------------	--------------------------------

UZASADNIENIE

W dniu 22 grudnia 2016 r. D. B. złożył skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, sygn. akt I C 1661/12/N, przyznanie od Skarbu Państwa odszkodowania w kwocie 5.000 zł, a ponadto o wydanie Sądowi Rejonowemu zalecenia podjęcia w określonym terminie odpowiednich czynności, tj. zakończenia sprawy w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoznania niniejszej skargi i zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że dnia 13 maja 2014 roku skarżący D. B. złożył do Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie Wydziału I Cywilnego pozew o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania z tytułu wypadku komunikacyjnego, któremu uległ w dniu 30 sierpnia 2010 roku. Sprawa została

zarejestrowana pod sygn. akt I C 1355/14/N. Od dnia złożenia pozwu do Sądu minęło przeszło dwa lata i sześć miesięcy. W tym czasie odbyła się w sprawie jedna rozprawa w dniu 30 września 2014 roku, gdzie przesłuchano w sprawie świadków T. B. i W. B.. skarżący w dniu 26 lutego 2015 roku złożył do Sady Rejonowego dla Nowej Huty wniosek o przyspieszenie rozpoznania przedmiotowej sprawy. Dopiero po złożeniu przez skarżącego wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy, w dniu 31 marca 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty zwrócił się do dr hab. (...). L. B. z (...)Katedry Chirurgii (...)z odezwą o sporządzenie opinii. Sąd wyznaczył biegłemu dwumiesięczny termin. Ponadto w tym czasie Sąd również zwrócił się do (...) (...) Szpitala (...) z (...)Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w K. o udostępnienie dokumentacji medycznej dotyczącej D. B.. Wykonanie odezwy do biegłego sądowego zajęło Sądowi Rejonowemu przeszło 6 miesięcy. W sierpniu 2015 roku przeglądając akta sprawy w czytelni Sądu ustalono, że opinia biegłego pomimo określonego 2 miesięcznego terminu, który minął 31 maja 2015 roku nie wpłynęła. Z dnia 4 listopada 2015 roku pochodzi notatka służbowa Sądu, w którym wskazano, by ustalić z biegłym sądowym, kiedy złożył opinię w sprawie i czy opinia nie znajduje się w aktach sprawy o sygn. akt I C 3350/14/N lub I C 1108/13/N. Dnia 19 listopada 2015 pełnomocnik w imieniu powoda wystąpił do Sądu Okręgowego w Krakowie, Wydział I Cywilnego, o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie, Wydział I Cywilny o sygn. akt IC 1355/14/N. Opinia sądowo-lekarska lekarska została wydana dopiero 20 listopada 2015. Czyli po siedmiu miesiącach od zwrócenia się przez Sąd o opinie do biegłego dr hab. med. L. B.. 30 listopada 2015 Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie zwrócił się z zapytaniem do pełnomocnika Poszkodowanego o ewentualne zarzuty do opinii biegłego. Zarzuty Powód przedstawił przez pełnomocnika pismem z dnia 10 grudnia 2015 roku, kwestionując w części opinie biegłego. Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy w dniu 7 stycznia 2016 wydał postanowienie o stwierdzeniu przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie o sygn. akt I C 1355/14/N. Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie, o sygn. akt I C 1355/14/N wydał postanowienie o przyznaniu biegłemu sądowemu wynagrodzenia. Po 5 miesiącach, a dokładnie 21 czerwca 2016 doręczono do kancelarii pełnomocnika skarżącego pismo z załączonym odpisem opinii uzupełniającej i zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści w terminie 2 tygodni, jednakże mając na uwadze wcześniejszą przewlekłość i chęć zakończenia sprawy w możliwie szybkim terminie, powód postanowił nie wnosić zarzutów. Od tamtej pory, aż do dnia dzisiejszego w sprawie nie dzieje się nic, co daje kolejne 5 miesięcy bezczynności. W ocenie skarżącego w niniejszej sprawie doszło do naruszenia prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Postępowanie w przedmiotowej sprawie trwa zdecydowanie dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotowa sprawa w dalszym ciągu nie wymaga przeprowadzenia wielu dodatkowych dowodów. Sprawa z wniosku skarżącego nie jest również sprawą zawiłą. W sprawie przedstawiono całą dokumentację medyczną i wykonano opinie sądowo-lekarską przez biegłego sądowego.

Pismem z dnia 17 stycznia 2017 r. Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, zgłaszając swój udział w sprawie wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej. W uzasadnieniu wskazano na tok czynności przed Sądem Rejonowym oraz podniesiono, że zasadniczą przyczyną długotrwałości postępowania w niniejszej sprawie jest znaczne przekroczenie terminu wykonania opinii przez biegłego (od 8 maja 2015 roku do 20 listopada 2015 roku). Jednorazowe tylko ponaglenie biegłego przez Sąd związane jest ze znacznym obciążeniem sędziów orzekających w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty spowodowanym wzrastającym wpływem spraw i zbyt małą ilością kadry orzecniczej. W roku 2015 referaty Sędziów orzekających w Wydziale liczyły po 750 - 800 spraw tzw. czynnych”, aktualnie w referacie Sędzi Żak są 734 sprawy. Jest to ilość tak znaczna, że całkowicie uniemożliwia prowadzenie postępowań w sposób sprawny. Wyjaśniając kwestię niepodjęcia czynności w sprawie w okresie od stycznia 2016 roku do 16 maja 2016 roku wskazano, iż było ono spowodowane nieobecnością w pracy Sędziego referenta i koniecznością przekazania jego spraw do referatu innych sędziów orzekających w Wydziale. Niniejsza sprawa przydzielona została do referatu Sędziego, który objął po raz pierwszy stanowisko i musiał podjąć czynności we wszystkich tworzących jego referat sprawach - czyli w około 650. Kolejny etap podejmowania czynności z opóźnieniem przypada na okres od 21 czerwca 2016 roku do 21 listopada 2016 roku, w tym okresie Sędzia referent korzystał z urlopu wypoczynkowego, a następnie skierowany został do orzekania w innym Wydziale, zaś sprawa została przydzielona do referatu innego Sędziego, który powrócił po długotrwałym

zwolnieniu chorobowym i objął referat składający się z około 700 akt. Ilość spraw w prowadzonym przez Sędziego referenta w referacie nie pozwalała na terminowe wykonanie wszystkich nałożonych na niego obowiązków.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy istotny dla rozpoznania skargi, uwzględniając tę część postępowania, która miała miejsce po rozpoznaniu poprzedniej skargi na przewlekłość postępowania:

Opinia biegłego została złożona przez w dniu 20 listopada 2015 roku - po wcześniejszych monitach. W dniu 25 listopada 2015 roku Sędzia referent zarządził doręczenie opinii pełnomocnikom stron wraz ze zobowiązaniem do złożenia ewentualnych zarzutów do opinii w terminie 14 dni, pod rygorem pominięcia zarzutów później zgłoszonych. W dniu 11 grudnia 2015 roku ze strony powoda wpłynęły zarzuty do opinii biegłego (k. 145 - 150). W dniu 26 stycznia 2016 roku wydane zostało postanowienie o wypłacie wynagrodzenia dla biegłego. W dniu 20 kwietnia 2016 roku sprawa została przydzielona do referatu Sędziego Agaty Irla - Łuczyńskiej, wobec długotrwałej nieobecności w pracy poprzedniego Sędziego referenta. 16 maja 2016 roku Sędzia referent zobowiązał biegłego do ustosunkowania się do zarzutów zgłoszonych przez powoda, zakreślając mu 14 dniowy termin. Opinia uzupełniająca wpłynęła w dniu 6 czerwca 2016 roku. W dniu 10 czerwca 2016 roku Sędzia referent zarządził doręczenie opinii uzupełniającej pełnomocnikom stron i zakreślił dwutygodniowy termin do złożenia ewentualnych zarzutów do opinii. Jednocześnie polecił pracownikom sekretariatu ustalenie, który z biegłych sądowych z zakresu pielęgniarstwa podejmie się sporządzenia opinii w sprawie i w jakim terminie. W dniu 21 czerwca ustalono, że sporządzenia opinii podejmie się biegły T. W. z terminem na października 2016 roku. W okresie od 16-31 sierpnia 2016 roku Sędzia referent korzystała z urlopu wypoczynkowego, a następnie od dnia 5 września 2016 roku przeniesiona została do IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tut. Sądu. W związku z powyższym niniejsza sprawa w dniu 5 września 2016 roku przydzielona została do referatu SSR Magdaleny Żak, która powróciła do pracy po 7 miesięcznym zwolnieniu chorobowym. W dniu 21 listopada 2016 roku ustalony został z biegłym nowy termin wykonania opinii (k. 175). W dniu 27 grudnia 2016 roku sporządzono odezwę do biegłego, która dotychczas nie została wykonana.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, a o naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki można mówić tylko wówczas, gdy z przyczyn zawinionych przez sąd postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności i wydania merytorycznego rozstrzygnięcia. Skarga na przewlekłość postępowania może być skuteczna jedynie wówczas, jeżeli zwłoka nastąpiła na skutek działania lub bezczynności sądu. Chodzi zatem o to, aby czynności sądu zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki, która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008 r., sygn. akt II S 6/08, KZS 2008/11/70).

Analiza akt przedmiotowej sprawy potwierdza, że w sprawie doszło do nieuzasadnionej zwłoki w prowadzeniu postępowania i chociaż w sprawie w chwili rozpoznawania skargi zostały podjęte czynności adekwatne do przepisów procedury i stanu na jakim się sprawa znajdowała, to w istocie zaistniała przewłoka w rozpoznaniu sprawy w okresie poprzednim, w którym upatrywał jej skarżący, chociaż nie w takim rozmiarze czasowym jak wskazywał on w skardze. Akta sprawy I C 1355/14/N potwierdzają twierdzenia skarżącego, że w okresie od dnia 11 grudnia 2015 roku, kiedy to ze strony powoda wpłynęły zarzuty do opinii biegłego do dnia 16 maja 2016 roku, kiedy Sędzia referent zobowiązał biegłego do ustosunkowania się do zarzutów zgłoszonych przez powoda, zaistniała przewłoka w postępowaniu, albowiem przez okres około 5 miesięcy nie zostało wydane adekwatne zarządzenie odnośnie wniesionych zarzutów do opinii. Ponowna bezczynność obejmuje okres od dnia 10 czerwca 2016 r., tj. daty zarządzenia m.in. ustalenia

który z biegłych podejmie się sporządzenia kolejnej opinii, do dnia 21 listopada 2016 r., co daje dalsze 5 miesięcy przewlekłości.

Analizując przebieg postępowania zaznaczyć należy, że podjęte czynności przez Sąd były prawidłowe i adekwatne do stanu sprawy, jak również celowe, chociaż rację należy przyznać skarżącemu, że w kilku okresach trwania sprawy – czas jaki zajęło podjęcie tych czynności jest ponownie dłuższy niż być powinien. Tak jest w przypadku wydania ww. zarządzeń z dnia 16 maja 2016 r. i 21 listopada 2016 r. Ten czas obarczony jest

przewlekłością. Sąd Okręgowy uwzględnił, że w tym czasie sędzia referent skorzystał z przysługującego mu prawa do zwolnienia chorobowego w okresie od 18 stycznia do 2 września 2016 r., jednak w tym czasie sprawa była przydzielona do referatu innego Sędziego. W tej sytuacji nawet urlop i zwolnienie chorobowe nie może w pełni usprawiedliwiać beczynności w sprawie. Przyjmując wyjaśnienia Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej – Huty w Krakowie o nadmiernym obciążeniu referatów – ponad liczbę, która obiektywnie umożliwia sprawne podejmowanie czynności w prowadzonych sprawach, wskazać jednak należy, że są to argumenty, które nie wpływają na zasadność skargi, gdyż strony mają prawo oczekiwać sprawnego działania aparatu wymiaru sprawiedliwości i trudności organizacyjne – które obiektywnie tłumaczą wydłużony czas trwania postępowań – strony obciążać nie mogą.

Stwierdzić zatem należało, że do przewłoki doszło i zliczając okresy, kiedy postępowanie nie toczyło się sprawnie, jest to czas około 8 miesięcy, przyjmując, że Sąd Rejonowy potrzebował odpowiedniego czasu w związku z koniecznością dwukrotnego zmiany Sędziego Referenta. Wobec takiego okresu adekwatną kwotą odszkodowania jest kwota 3.000 zł, taki bowiem okres przewlekłości nie uzasadnia przyznania odszkodowania w tak wysokiej kwocie jak tego żądał skarżący.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji w pkt. 1. i 2. na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 oraz pozostałych powołanych przepisów ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Okręgowy w pkt. 3. sentencji oddalił dalej idące żądanie skarżącego w zakresie wysokości odszkodowania, jak również w zakresie wydania zarządzeń o rozpoznaniu sprawy w okresie 3 miesięcy od rozpoznania skargi. Przywołać w tym miejscu należy cel – jakim ma służyć skarga, czyli prawidłowe nadanie biegu postępowaniu sądowemu. Cel ten został już spełniony, albowiem Sąd Rejonowy sporządził odezwę do kolejnego biegłego, która nie została ekspediowana z uwagi na wpływ skargi i przedstawienia akt Sądowi Okręgowemu, a co z pewnością nastąpi po zwrocie akt. Nie ma potrzeby wydawania zatem zarządzeń, skoro czynności Sądu obecnie są podejmowane właściwie i terminowo, a ponadto określanie Sądowi terminu do zakończenia sprawy, gdy znajduje się ona na etapie postępowania dowodowego jest całkowicie bezzasadne, gdyż nie jest wiadome jakie jeszcze czynności są konieczne do jej zakończenia, a na pewno nie jest to jedynie przesłuchanie powoda, skoro Sąd musi w pierwszej kolejności pozyskać dodatkową opinię biegłego i od oceny tych dowodów będzie zależeć jaki będzie dalszy tok sprawy. Wydanie zatem zaleceń było zbędne, w tym zakresie zatem skarga została również oddalona – na podstawie art. 12 ust. 1 i 3 ustawy.

Orzeczenie z pkt. 5 zapadło na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy.

Zwrot kosztów zastępstwa procesowego zasądzono w wysokości stawki obliczonej zgodnie z § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku.

SSO Waldemar Żurek	SSO Krzysztof Lisek	SSO Magdalena Meroń-Pomarańska
--------------------	---------------------	--------------------------------